

Posudek oponenta bakalářské práce

Student/ka: Antonín Talafous

Název práce: Kritická pedagogika a její prvky v českých kurikulárních dokumentech

Vedoucí: Mgr. Marek Fapšo, Ph.D.

Oponent: Radim Šíp

I. Formální kritéria

hodnocení	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	☒	☐	☐	☐
2. Metody využité autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	☐	☐	☒	☐
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	☐	☐	☒	☐
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.	☐	☒	☐	☐
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce).	☐	☒	☐	☐

Komentář:

II. Obsahová kritéria

hodnocení	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	☒	☐	☐	☐

2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu.	☐	☒	☐	☐
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	☐	☐	☒	☐
4. Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	☐	☐	☒	☐
5. Je obohacím problematiky vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru studovaného oboru (OV a ZSV).	☐	☒	☐	☐

Komentář:

III. Jazyková kritéria

	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	☐	☒	☐	☐
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	☐	☒	☐	☐
3. Student zvládl terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá, a rozumí jí.	☐	☒	☐	☐
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	☒	☐	☐	☐
5. Práce je vybavena vhodně doplňky textu (graf, tabulka, obrazové přílohy apod.), jež odpovídají charakteru zvoleného tématu.	☒	☐	☐	☐

Komentář: Zde shrnuji komentář k všem třem oddílům výše.

Práce splňuje požadavky kladené na BP a já zde zmiňuji pouze slabší stránky a nemělo by zaniknout, že autor práce odvedl práci přiměřenou tomuto stupni klauzurní práce.

BP se pokouší analyzovat české kurikulární dokumenty ve vztahu k pojetí kritické pedagogiky. Kritická pedagogika (KP) je jedním z hlavních trendů, které přispívají k proměně tradičního vzdělávání. Tradiční vzdělávání je založeno na často neuvědomované nadvládě určitých hodnot (autorita soustředěná do rukou vyučujícího, pasivní role žáka atp.). Projevem těchto hodnot je to, co Freire nazýval "bankovní systém vzdělávání". Podstatou bankovního systému je, že ani ti, kteří jsou jím privilegováni, si plně neuvědomují mechanismy, jakými formuje jejich způsob myšlení a životní horizonty. Právě tento fakt si vyžaduje hlubší pojmovou analýzu mechanismů působení.

Problematická stránka BP spočívá především v metodologickém přístupu. Analýza se opírá pouze o jednoduché přiřazení určitých pojmů KP k pojmům uvedeným v kurikulárních dokumentech (např. "conscientization" k pojmu "kritické myšlení", "multikulturalismus" k "uznávání rozdílnosti") a pomíjí vnitřní strukturu pojmů a jejich možné působení na celý systém vzdělávání. Tím z analytického horizontu mizí fakt, že se pojmy mechanickým používáním (zvláště v kurikulárních dokumentech) zplošťují, ztrácejí svůj původní význam a mohou nakonec spíše podpořit tradiční systém vzdělávání, než jej skutečně transformovat. Tak vzniká základní metodologická otázka: Znamená "kritické myšlení" zmíněné

*v kurikulárních dokumentech skutečně proces, který se v KP nazývá "conscientizace"?
Znamená "multikulturalismus" v kurikulárních dokumentech skutečně "uznání rozdílnosti"?
Atd. Abychom takovou analýzu mohli náležitě provést, vyžaduje to od nás hlubší rozbor
centrálních pojmů KP a následnou analýzu toho, zda pojmy, které jsou v kurikulárních
dokumentech použity, a způsob, jakým jsou použity, odpovídají vnitřní struktuře pojmů KP.*

IV. Otázky k obhajobě

Otázky do diskuze (opt. dvě):

1) Mohli bychom často používanou frázi kurikulárních dokumentů "propojování výuky s každodenní realitou" ztotožnit s Freireho důrazem na "generativní slova/témata"? Pokud ano, co by takové propojování muselo v reálné výuce znamenat? Je tento významový rys v kurikulárních dokumentech nějak zprostředkován, anebo kurikulární dokumenty zůstávají pouze u povrchních konstatování, že výuka "musí být propojena s reálným životem a zkušenostmi žáků"?

2) Může znamenat marxistická strukturá kritické pedagogiky, která se odráží především v dualitě ovládající vs. ovládaní, nějaká omezení pro moderní výuku? Pokud ano, reflektují tuto skutečnost současní představitelé kritické pedagogiky? Reflektují tuto skutečnost kurikulární dokumenty?

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autork/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Datum: 2. 9. 2024

.....
Jméno a podpis: Radim Šíp